

עוֹלָמֵנוּ

A MI VILÁGUNK

ZSIDÓ IFJÚSÁGI FOLYÓIRAT.

Megjelenik minden hó elején.

I. évfolyam.

Adar 5688.

NOVI BEČEJ.

1928. március

1. szám.

Minden cikk a szerző saját véleményét fejt ki.

Résziratokat nem adunk vissza.

Élindulás

A vajdasági zsidó ifjúságnak egy régi óhaja valósul meg az „Olamenu” első számának megjelenésével. Mert kevés kérdés foglalkoztatta annyit a vajdasági zsidó ifjúsági egyesületeket, mint az hogy, hogyan adhatnának a Vajdaságban élő zsidóságnak, különösen pedig az ifjúságnak egy zsidó ujságot. Egy zsidó ujságot, mely beszámolna nemzetünk és földünk megújulásának hatalmas, magasztos mozgalmáról. Egy lapot mely hivatva lenne a vajdasági zsidóságot és zsidó ifjúságot a cionista mozgalom fejlődéséről és napról-napra erősebb térfoglalásáról tudósítani. Egy ujságot, melyből megtudhatjuk, mi történik abban a feltámadó országban, melytől oly messzire vetett bennünket a végzet, amely mégis oly közel áll hozzánk. Hisz olthatatlan tűzű szeretet él mindannyiunk lelkében Erec Jisrael iránt.

Sok fejtörést adott az egész vajdasági zsidó ifjúságnak egy olyan lap megindításának nagy kérdése, amely hivatva lenne belekiáltani a zsidó fülekbe a halhatatlan Ahad

Haam szavait: „Lo ze haderech” Nem ez az ut! Amely utmutatója, irányítója és nevelője lenne a zsidó ifjúságnak egy szebb méltóbb zsidó jövő felé. Régóta akarunk egy lapot, mely közelebb hozná hozzánk az élő héber kulturát, amely alkalmat adna a zsidó kultúra megismerésére, hogy azt megszerethessük és hogy azt tehessük egész szellemi életünk humusává. Hogy a zsidó kulturából kinőtt szellemi életünk irányíthassa minden tettünket, minden lépésünket és egész életünket. Egy ilyen lapra van szükségünk és az „Olamenu” szerény eszközeihez mérten ezt van hivatva pótolni. Nem csak hiszem, hanem meg vagyok győződve, hogy nem akad senki sem, aki egy ilyen ujság megjelenésének fontosságát kétségbe vonná, vagy aki ennek a lapnak a megjelenését nem tartaná elég indokoltnak.

Az „Olamenu” első számát kibocsájtottuk. Hogy céljának meg fog-e teljes mértékben felelni, arra ma nem adhatunk biztos választ. Leginkább azért nem, mert a

TERJESSZÜK AZ OLAMENUT!

tehernek csak igen kis része nehezedik reánk. Hogy az „Olamenu” életképes lesz-e, hogy minden tekintetben meg fog-e felelni a célnak, melyet elindulásakor maga elé tűzött, Tóletek függ: a vajdasági zsidó ifjúságtól. Mi ígérjük, hogy mindent meg fogunk tenni, hogy az ujság eleget tudjon tenni a követeléseknek De hogy olyan nívón fog-e mozogni, hogy fennállása biztosítva legyen, függ attól, hogy milyen mértékben fogja a vajdasági zsidó ifjúság az

„Olamenu” támogatni, mennyire látja be a lap fontosságát. Reméljük, nem lesz közöttünk senki, aki közreműködésével és a lap terjesztésével, „kellő” támogatással ne segítené az „Olamenu” szép jövőjének biztosítását.— Feladatunk és felelősségünk teljes tudatában utjára bocsájtjuk lapunkat, amely az egész vajdasági ifjúságé!

A vajdasági zsidó ifjúságnak alkalma nyilott életerejének bizonyítására!!!

Weisz Andor, Novibecsej.

OLAMENU.

Olamenu. A mi világunk. Ezen hangzatos címmel köszönt be a zsidó sajtó körébe egy új folyóirat. Egy új folyóirat, melyre annyira szükségünk van. Szükségünk van reá, mert ez táplálja szívünket és lelkületünket. Szükségünk van reá, mint amilyen szükség van a fiatal virágnak a vízre. „Olamenu” Az írás népehez, az írás világához tartozunk és az írás népe tisztelettel üdvözli az írás művelőit, amikor azok a tudományak és a költészetnek diadalszekerein vonulnak körünkbe, hogy eszméik szárnyán az érzelmeik megvetésével és az édesen csengő dalnak bűbájával okulást és gyönyörűséget hintsenek a szívünkbe, a lelkületünkbe.

Az írás szeretete nekünk zsidóknak legjellemzőbb vonásunk és egyúttal legigazabb erősségünk. Az írás vigasza és fegyvere, könnye és ujjongása egyaránt a zsidóknak. Csodálatos jelenség történetünkben, hogy amikor körülöttünk ezer háborúság öntötte villámos mennyköveit, amikor minden gerely és minden koplya fülünk körül süvített: a harcokban békességet jelentett számunkra az írás. És amikor köny-

vei mellé ült le a zsidó, a legirtózatosabb veszedelem között is békesség vonult be a lelkébe. Egy kicsiny bűvös szerszámmal, a tollal le tudta csendesíteni szívének minden aggódó háborgását, minden megriadt csatazajlását. Más népeknél a fegyverek csörgése között elhallgattak a mûzsák, a zsidóknál el lehet mondani, hogy majd minden tollvonását harci riadó zengése kísérte. A békességnek, a szeretetnek, a nemzeti eszmének majd minden gondolatrebénését a harcok sikongó trombita rivalgásai közepette közölhette a világgal. Már a legelső, legszentebb írása, a tiz ige is vilámlöbögés és menydörgés közben született meg: azóta mindig háborúmorajlás kísérte a béke művét, az írás mesterségét Izraelben.

Most is szent harcot vív még az írás. A harc kettős. Külső és belső hadviselés ez. Mert kifelé a hazugság, a gyűlölet, a tudatlanság és, a rosszakarat ellen harcol. Erkölcsének tisztaságát védelmezi a rágalom ellen, történetének mocsoktalanságát a galád ferditők ellen. Szent ez a háború, áldottak a hadviselők, kik viszik a mi háborunkat!

ADAKOZZUNK AZ OLAMENUNAK!

Mert háború ez. Harc a közönyösek, az elhidegültek és elhidegülők, a zsidó eszmében fáradtak, a tulsó kapun távozni készülőkk ellen, vagyis inkább érettük. Harc a galut mindennapi munkájától kimerült férfiakért, a szenvedést már ki nem bíró asszonyokért és az ifjúságért amelyet nem szabad elveszitenünk, kell hogy meghallják csatakiáltásunkat, kell hogy megértsék fegyverünk zörgését, kell hogy visszaforduljanak kell hogy kétségeink szavát megértsék és rájöjjenek, hogy egy hely kell, hol hajlékot talál a hajléktalan, munkát talál a munkanélküli, kenyeret az éhező, életet a zsidó nemzet!

Rajta tehát harcosai az írásnak! Ve-

gyétek kezetekbe fegyvereiteket, a tollat, vegyétek kezetekbe a tollat és harcoljatok a zsidó irodaló nért, a zsidó kulturáért, Harcoljatok hogy ezzel is megnyerjétek számunkra azokat kik nincsenek nálunk, vagy tőlünk távozni készülnek. Csatlakozzatok fegyveretekkel a tollal azok táborába, kik vagy anyagiakkal vagy szótehetségükkel harcolnak egy közös célért egy közös birodalomért — Erec Jisraelért. Irjatok a mi szerény folyóiratunkba is, hogy írásainkkal előbbre hozzuk azt az időt, mikor majdan büszkén kiáltjuk hogy Erec Jisrael — „Olamenu” a mi világunk.

Pollák Salamon, Novibecsej.

Utravaló az „Olamenu“-nak.

Persze, egy laptól, amely szerény körülmények között indul el, szerény eszközökkel dolgozik, szerény lehetőségekkel és szerénytelen akadályokkal áll szemben, egy ilyen laptól nem szabad túlsokat elvárunk. Szerény igényeket kell támasztanunk a lap formáját, sőt tartalmát illetőleg is. Ne a kritikus hálás és meddő szerepében tetszelegjünk, hanem vegyük mindannyian magunkra a munkatársi felelősség terhét. Az Olamenu mindannyiunk folyóirata akar lenni. Érezzük hát mindannyian felelősnek magunkat a lap jövőjéért! Mindannyian szerkesztői, munkatársai, kiadói és olvasói vagyunk és legyünk! Ha az Olamenu sikerül, ez az egész vojvodinai zsidó és cionista ifjúság életképességét és cionista felelősségét fogja dokumentálni. Ha nem sikerül, ez nem a szerkesztőség blamáza lesz, hanem a vojvodinai zsidó ifjúság cionista impotenciájának a bizonyítéka. Az Olamenun mindenkinek dolgoznia kell, mindenkinek segitenie kell a

felelős szerkesztőket, mindenkinek őszintén meg kell írnia a kívánságait, tanácsait, kérdéseit és problémáit. Az Olamenunak legalább annyit kell jelentenie a jugoszláviai magyarajku cionista ifjúság részére. amennyit a „Hanoar” jelent a jugoszláviaiszerb-és horvátajku cionista ifjúság részére. Szellemi összekötő kapocs legyen, amely előbb-utóbb nélkülözhetetlenné váljék. Ha a kezdet szerény és kissé valóban kezdetleges, ne riasszon ez el senkit, ne késztesen senkit sem mosolyra vagy iróniára. Rajtunk mulik, mindannyiunkon, hogy e szerény elindulásból érdemes beérkezés legyen. A kezdeményezők jóakarátát és tiszta cionista szándékát mindannyiunk iparkodásának kell követnie. Ha így lesz — akkor minden meglesz és minden jó lesz.

Mást nem is várunk és kívánunk az Olamenu-tól. Legyen zsidó folyóirat és legyen ifjúsági folyóirat ezen szavak legbecsületesebb értelmében! Dolgozza meg a

HIRDESSÜNK AZ OLAMENUBA!

csolódott, a rabbik, hitközségek, nőegyletek és a Zsidó Ifjúsági Egyesületek Szövetségének vezetőségei körleveleket bocsájtott ki felszólítva az egyes hitközségeket, egyesületeket, jótékony intézményeket, hogy hozzájárulásaikkal tegyék lehetővé a nemes cél mielőbbi elérését.

Az erdőt a Ginegar hegység magaslatán közvetlen a Balfour erdő mellett ültetik és hivatta lesz azon állam fejedelmének emlékéért hirdetni, ki a zsidósággal szemben éppúgy mint a cionista mozgalommal mindig a legmesszebb menő szimpátiáját nyilvánította.

EGY RÖVID HIRHEZ.

Lipanon Hirsch, akit Keren-Kajemet bélyegek árusítása miatt a Szibériában levő Narimba száműztek ott öngyilkosságot követett el.

Ez egy hír a sok közül, amelyek napról-napra jönnek Oroszországból. Százával és ezrével küldik a cionistákat Szibériába, olyan területekre, ahol feltétlenül elpusztulnak, ha ugyan előbb nem lesznek öngyilkosok. Keren-Kajemet-munka már elég nagy bűn arra, hogy valakit a halálba kergessenek érte. (De most nem erről akarok írni, mert a mi lapunk célja mégsem az, hogy a szovjetkormányval vitatkozzon a cionizmusról).

A főnti kis hirt, azért tettem ide, mert szeretném, ha például szolgálna a mi ifjúságunknak. Szeretném, ha látnák, hogy mit jelent az: cionista-munkát végezni Oroszországban. És az oroszországi cionisták mégis megteszik a kötelességüket! Életüket kockára téve szöktek át a határon, hogy részt vegyenek a leg-

utóbbi kongresszusokon. Ugyanilyen nehéz körülmények közt végeznek odahaza minden cionista-munkát. Minden percben eláruhatja őket valaki és akkor jön a nehéz büntetés: Szibéria.

De hiába ítélik el őket százzámra, mindig többen és többen lesznek, akik az elítéltek helyébe állnak. Hiába száműznek Szibériába száz meg száz cionistát, holnap már másik száz harcol a zsidóság jövőjéért.

Mi ad ezeknek az embereknek erőt, hogy a legnagyobb megpróbáltatásoknak kitegyék magukat? Csakis a meggyőződés! Hisznek a cionizmus igazában és ez a hit serkenti őket munkára.

És most nézzük, hogy van nálunk? Nálunk a kormány és a hatóságok jóakarattal nézik a cionizmust. Van egy ifjúságunk,

A Cionisták Országos Szövetségének ezen nemes eszméjét és elhatározását maga a „Zsidó Nemzeti Alap“ vezetősége is üdvözölte, azon jókivánattal, hogy az erdősitést minél nagyobb siker és eredmény kísérje.

Az erdősités akciója már az egész országban a legnagyobb sikerrel folyik és minden remény meg van arra, hogy a jugoszláv zsidóság rövid időn belül teljes mértékben keresztül fogja vinni nemes elhatározását és kitűzött célját.

Ben Rav, Novibecsej.

amely függetlenségénél, anyagi helyzeténél és műveltségénél fogva képes volna a legnehezebb cionista-munka elvégzésére is. A zsidó közvéleménynek semmi kifogása sincs a cionizmus ellen. És mégis olyan gyöngye nálunk a cionizmus. Miért?

A vadasági cionisták azért nem teljesítik a kötelességüket, mert nem érzik át teljesen annak fontosságát. Ha a mi ifjúságunk teljesen meg lenne győződve elveinek helyességéről, akkor sokkal nagyobb erővel fogna hozzá a megvalósításukhoz. Tehát először is minden cionistának át kell hatva lenni a cionizmus igazától. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha mindenki minél többet foglalkozik a zsidósággal és a cionizmussal.

NAHALAL, Wien.

Biztosítsuk az olamenu jövőjét!

A vajdasági Kartell.

Az oszijekai kongresszus határozatai közé fel lett véve azon pont is, melyben a Radni Odbornak kötelességévé tétetik a kerületi összejövetelek megrendezésének forszírozása, mint a szorosabb együttműködés egyik előfeltétele.

A Radni Odbor munkájának, vagy pedig az egyes egyesületek agilitásának köszönhető hogy a szlavoniai egyesületek már megkezdték ezen összejövetelek megrendezését és ezáltal aszorosabb együttműködést célzó szlavoniai kartell már meg is alakult.

A vajdasági egyesületek eddig minden téren elmaradtak a többi egyesületek mögött. A legfőbb oka ennek mindenestre abban rejlik, hogy a Radni Odbor nem foglalkozhatott annyit az ő számára a perifériákon levő vajdasági egyesületekkel, mint a közelben levő Horvátországiakkal, a mieink pedig minden kezdeményezést a Radni Odbortól vártak.

Most itt az idő mikor a vajdasági egyesületek is komoly munkába kezdhetnek. A Radni Odbor már segített annyiban, hogy ezen lapot megalakította. Tovább azonban már nekünk egyedül kell dolgoznunk. Nekünk kell megakadályoznunk, hogy egyes egyesületek továbbra is oly elszigeteltségben éljenek. Közéletben egymással való kontaktusba kell őket hoznunk és a közös munka megalapozását okvetlenül meg kell kezdeni. Most midőn a legnehezebb napok már elvonultak Palesztina fölött és az

ifjúság nics annyira elfoglalva a pénz felhajtásával, újból nagyobb gondot kell fordítanunk a belső cionista élet kiépítésére.

Munkára fel! Alakítsuk meg a vajdasági kartellt! Rendezzünk összejöveteleket, melyek a közös munka megerősítését fogják eredményezni! Fogjunk hozzá az új alapon levő munkához és hassunk oda minden erőnkkel, hogy Palesztina részére, mely nemsokára újból ki fogja tárni kapuit, egy új, képzett, egészséges és munkabíró chaluc-generációt neveljünk!

KALLOS KÁLMÁN, Sombor.

HIREK.

A szerkesztőségéből. Lapunk ezen első számát sapirográfon terveztük előállítani, és igen szerény keretek között. Ilyen viszonyokhoz mérten állítottunk össze első számunkat is. Közben a körülmények megváltozása folytán sikerült a lap nyomdában való előállítását úgy-ahogy biztosítani és ezért késséssel bár de nyomtatva jelenünk meg. Kérjük az olvasók elnézését, ha a fent részletezett okokból a lap kvalitását illetőleg kívánni valókat hagy maga után. Legközelebbi számunk azonban, hisszük, ki fogja elégiteni a legkényesebb igényeket is.

Nahum Sokolov, a cionista végrehajtó bizottság elnöke jugoszláviában. Nagy megtiszteltetésben részesült a jugoszláviai cionista tábor és az egész jugoszláv zsidóság, amennyiben a cionista Executiv nevében e hó 5-én látogatába ér-

kezett hozzánk Nahum Sokolov, a cionista végrehajtóbizottság elnöke. Sokolov, aki Wezmán mellett a cionista mozgalom legkimagaslóbb egyénisége t-én érkezett Beogradba, ahonnan pár napi tartózkodás után Sarajevoba és Zagrebbe is ellátogat.

Végtelen sajnálatunkra a vajdasági zsidóság nem hallhatja ezen kiváló férfiú és szónok szavait, akinek jugoszlávai működése, meggyőződésünk szerint nagy eredményekkel fog járni és akinek látogatása ünnepe jelent az egész jugoszláv cionista mozgalom számára.

A „Habima“ Zagrebban. Mint értesültünk a 40 tagból álló világhírű moszkvai héber szintársulat e hó 9-től kezdve 4 estén keresztül Zagrebban fog vendégszereplni. A Habima körútjáról Bécsből jött Zagrebba, ahonnan folytatja útját Palesztinába Nem kell hangsúlyoznunk hogy milyen eseményt jelent a zagrebi zsidóság számára a Habima vendégszereplése, Sajnos a Habima Jugoszláviában csakis Zagrebban játszik és nekünk nincs alkalmunk megismerkedni ezzel az alsórangú világhírű héber szintársulattal.

A cionista végrehajtóbizottság főtitkára jugoszláviában. Izrael Cohen, a cionista végrehajtóbizottság főtitkára február hó végén Jugoszláviában tartózkodott, Febr. 25-én Zagrebban tartott nagy beszédet a palesztinai helyzetről és a cionista organizáció politikai helyzetéről. Zagreból febr. 28-án Beogradba ment ahol szintén egy nagyszabású beszédet mondott. Izrael Cohen 2 napig tartózkodott Beogradban ahol leginkább a politikai alap

megalapításának létrehozásáról tárgyal, és ennek a javára gyűjtött. Izrael Cohen beutazza Londonból kiindulva, Franciaországot, Sveicet, Olaszországot, Romániát, Jugoszláviát, Magyarországot és Austriát, ahol mindenütt ennek a politikai alap létrehozásáról tárgyal az országos szövetségekkel.

A Zsidó Ifjúsági Egyesületek szövetségének február havi hivatalos közleményeiből. Sok egyesület még nem válaszolt a kibocsátott cirkulárokra. Valamint nem küldik be pontosan a havi munkajelentést sem. Mindkettőt azonnal meg kell tenni.

Sok egyesület még nem válaszolt az első cirkulárunkra, melyben fehívtük az összes egyesületeket hogy a lehetőség szerint alakítsák meg a helyi somer csoportokat. Eddig somer csoportok alakultak: Koprivnicán, Krizevcin, Novi Sadon, Sentán, Somborban Vinkovcin, Vukováron, és Zagrebban.

A R. O. elhatározta, hogy mint tavaly az idén is Pesachkor megtartsa a „Kurz Vodja”t, (a vezetők kurzusát) amely egybe lenne kapcsolva a somer csoportok összejövetelével és mindazon lányok pedagógiai tanításával akik a gyermekmunkát végzik. A Kurz Vodja április 8-9-én lesz megtartva. A város hogy hol lesz, még nincsen elhatározva. Kombinációba van véve Brod. Egy pár nap múlva minden egyesület meg fogja kapni hogy a Kurz

Vodja végérvényesen hol lesz megtartva.

A napokban meg fog jelenni Cwi Rothmüller és Pavao Wertheim „Ideologia Cijonizma” című horvátnyelvű könyve. Ára Din. 10. Minden egyesület jelentse be hány példányra van szüksége.

Mindazon egyesületek akik még ezévre nem jelentették be, tagjaikat, haladéktalanul tegyék meg.

Vojvodinai egyesületi hírek: Senta: Az ujonnan megalakult ifjúsági egyesületben az „Ivrijában” a munka szépen halad előre. Hamisa-aszar-kor, az egyesület egy nagyon sikertelt kulturestét rendezett, amelyen a K. K. L. javára összegyűjtöttek Din. 400-t.

Stari Becej: Az egyesület 19 tagból áll. Hetenként kétszer van héber-kurzus melyet h. Herzog Böske vezet. Minden szombat este szabad összejövetel felolvasással.

Vojvodinai K. K. L. Kimutatás
1928. febr. 1-29-ig.

Persely:

Sombor: Kimutatás nélkül 982. Staribecsej: Bálint Testvérek 30, Bálint Andor 20, Brandeisz Bernát 43 50, Baskai Vilmos 10, Bleier Sándor 70, Darvas Gábor 10, Dr. Feuer Lipót 26, Fehér Béla 13 50, Eibenschütz Ignátz 10, Dr. Gábor Sándor 11, Gutmann Dezső 20, Herzog Leopold 95 50, Hubert Izidor 46, Hubert Ibolyka 70, Horváth Bernáth 32, Krausz Béla 44 50, Klein Jakab 10, Klein Rudolf 12 50, Klein Jenő 20, Klein Lajos 54, Klein Ferenc 42 50, König József 20, König Sándor 21 50, Dr. Krausz

Oszkár 15, Özv. Lévai Lajosné 10, Dr. Lederer Imre 12 50, Müller Lipót 10, Dr. Müller Andor 10 50, Dr. Nagy Sándor 20 50, Neuberger Eta 11, Özv. Pilscher Mátyásné 10, Roth Gyula 10, Rafael M. Sam. 12, Schinberger Lajos 10, Schlesinger Gyula 20, Spitzer Ibolya 32, Schnábel Vilmos 10, Steiner Nándor 10, Steiner Sándor 17 50, Smatana Lajos 20, Özv. Ziegler Józsefné 10, „Ivria” Zs. I. E. 45, Herzeg és Bloch 17, Lederer Károly 20, Schönaug József 44, Hitk. 16 50, Krausz József 31 50, Pick Hermann 16, Pick Márton 14 50, Beudet Salman 16, Rosenfeld Sándor 12 50, 23 perselyből 10 dináron alul, 116. — 1335 50 összesen 2317 50.

Előadás:

Staribecsej: „Ivria” Hamisa asar bisvat alkalmából rendezett előadás 400.—

Thora-adományok:

Vršac: Dr. Fischer György 150. — Sombor: Krishaber Béla 100. — Staribecsej: Bloch Samuel 100, Haberfeld N. Sombor, 50, Brandeis Bernát 50, Fehér Béla 45. Smatana Lajos 25, Dr. Havas Lajos 25, Schönaug József 10, Nagy János 10, — 315. — összesen 565. —

Különféle adományok:

Novivrbas: Müller Andor 54. — Velikibečekerek: Kimutatás nélkül 3000. —

Staribecsej: Krausz Irénke mint persely a Novisadi Juda Makabi bálon összegyűjtött — 145 50 összesen 3199 50.

Áttekintés:

persely 2317 50, előadás 400, thora-adományok 565, különféle adomány 3199 50.

1928 febr. 1-29-ig a Vojvodinában a K. K. L. javára befolyt összesen Din. 6.472. —

LAPKIADÓ TULAJDONOS: SAVEZ ŽIDOVSKIH OMLAD. UDRUŽENJA KRALJEVINE S. H. S. — SZERKESZTŐSÉG: ŽIDOVSKO OMLADINSKO UDRUŽENJE NOVI BEČEJ. — SZERKESZTIK: WELTMANN MÁRTON ZAGREB ÉS WEISZ ANDOR NOVI BEČEJ. — A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS: WEISZ GÉZA, NOVI BEČEJ.

ŠTAMPARIJA GIGE JOVANOVIĆA U NOVOM BEČEJU.

MUNKASZÁM:

8

FELVÉTEL:

Készítette: _____